

INIMESTE EEST!

Sotsiaaldemokraadid Riigikogu valimistel 2015
Ida-Virumaa

ETTI KAGAROV:
INIMVÄÄRIKUS –
POLIITIKA KESKNE
EESMÄRK LK 5

EDUARD ODINETS:
VÕIMALUS MUUTA
EESTIT! LK 10

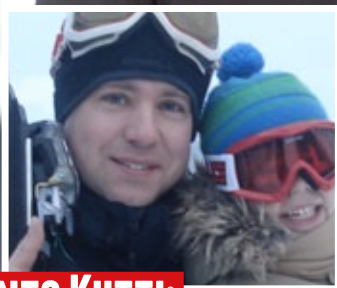
KRISTINA KALLAS:
LOOME RIIGI,
KUS ON HEA ELADA! LK 11

JAAK ALLIK: MIKS
MA KANDIDEERIN? LK 6

TOOMAS NÕMMISTE:
VALIGEM
IDAVIRULASI! LK 11

ANTS KUTTI:
IDA-VIRUMAA EEST! LK 10

JEVGENI OSSINOVSKI

Olulisimad otsused
on veel ees LK 2-3

JEVGENI OSSINOVSKI: OLULISIMAD OTSUSED ON VEEL EES

Haridusminister ning sotsiaaldemokraatide aseesimees Jevgeni Ossinovski räägib intervjuus sellest, mida õnnestus sotsidel nelja aastaga saavutada, ning millised on järgmised suured otsused.

Kuidas Te iseloomustaksite nelja aastat riigikogus?

On olnud väga tõsise töö periood. Selle nelja aasta jooksul on sotsiaaldemokraadid seisnud oma põhimõteteliste poliitikate elluviimise eest. Alguses opositsioonis, viimasel aastal aga juba vabariigi valitsuses.

Neli aastat tagasi ütlesime, et Eesti kõige hinnalisem ressurss on meie inimesed ning me peame astuma otsustavaid samme inimeste heaolu parandamiseks.

Kõigi protsesside taustal näeme jätkultva nukraid demograafilisi trende: meil ei sünni piisavalt lapsi ning paljud noored kolivad Eestist ära. Ütlesime siis, et lastetoetuste tõstmine on edasilükkamatu otsus. Praegu võime öelda, et 1. jaanuarist on sotsiaaldemokraatide töö tulemusena lapsetoetused tõusnud ning seda rohkem kui kaks korda: 45 euronit esimese ja teise ning 100 euronit kolmanda lapse kohta. Iga kolme lapsega pere saab sellest aastast lapsetoetust 190 eurot kuus.

Sotsiaaldemokraadid tähtsustavad võrdsust. Samas mõni inimene teebki vähem tööd, miks ta peaks sama palju palka saama?

Ei peagi, ent igal inimesel peab olema võimalik väärikalt elada. Loomulikult on inimeste võimed, motivatsioon ning ka eesmärgid elus erinevad. Mõni on valmis parema palga nimel töötama ööd ja päevad ka pere arvelt, teine mitte. Eesmärk ei olegi kõigi erinevuste täielik tasandamine, vaid võrdsete stardivõimaluste tagamine. Ei ole ju õiglane, kui mõne inimese CV heidetakse kõrvale lihtsalt seetõttu, et tal on vene nimi. Või kui osa lapsi saavad parema hariduse lihtsalt seetõttu, et nende vanematel on rohkem raha.

Haridus ongi kõige tõhusam viis, kuidas edendada võrdsust. Sotsiaaldemokraadid on viimase aasta jooksul muutnud hariduse võrdsemalt kättesaadavaks. Esiteks kehtestasime riiklikult toetatud koolilõuna ka gümnaasiumis, et tervislik toitumine ei sõltuks vanemate rahakotist. Teiseks muutsime õppetööstuste süsteemi õppijasõbralikumaks, et ka vaesemate perede lapsed saaksid kõrg- ja kutseharidust omandada.

Lõimumise küsimused on Ida-Virumaa jaoks võtmetähtsusega. Kas õnnestus midagi ka selles vallas ära teha?

Tõepoolest, konkreetsemalt enda saavutusteks võib pidada mitmeid olulisi samme lõimumispoliitikas. Esiteks suutsime muuta meie kodakondsuse seaduse pisut euroopalikumaks lõpetades kodakondsusetuse taastootmise. Nüüdsest saavad Eestis sündinud halli passiga vanemate lapsed automaatselt Eesti kodakondsuse. Nad on ju meie lapsed!

Lisaks ei pea üle 65-aastased enam sooritama kirjalikku eesti keele eksamit ning leidsime lahenduse ka nn Kohtla-Järve tüdruku prob-

leemile ehk kahe passiga alaealistelt ei võeta enam Eesti kodakondsust ära.

Justiitsminister Andres Anvelti juhtimisel on olulisemad Eesti seadused tõlgitud vene keelde ning käivitatud tasuta venekeelse õigusabi portaal juristaitab.ee. Ikka selleks, et ka vene emakeelega inimesed orienteeruksid paremini meie õiguskorralduses ning saaksid oma õigusi paremini kaitsta.

Oleme käivitanud ka eesti keele õppe programmi, mis võimaldab täiskasvanutel riigi toel eesti keelt õppida ning oleme pannud riigile kohustuse kontrollida eesti keele kursuste kvaliteeti, sest kahjuks on nende tase tihti alla igasugust arvestust.

Mida oled teinud haridusministrina?

Koolilõuna toetuse laiendamist juba mainisin. Oluliseks tuleb pidada ka õpetajate palgatõusu. Suutsin välja võidelda 12,5-protsendilise palgatõusu ehk õpetaja miinimumpalga tõusu 800-lt eurolt 900-le. See on viimase seitsme aasta suurim tõus.

Olen sõlminud kokkuleppe Kohtla-Järve linnaga riigigümnaasiumi rajamiseks nagu Jõhviski. Olen pidanud aktiivseid läbirääkimisi Narva linnaga, et ka narvakad saaks endale riigigümnaasiumid nii eesti kui ka vene emakeelega noortele. Loodetavasti teeb Narva linn selleks vajalikud omapoolsed otsused peatselt ja me saame Narva üldharidusse investeerida ligikaudu 10 miljonit eurot riigiraha.

Samal ajal olen kokku leppinud Tartu ülikooli ja IT kolledžiga IT-eriala avamise osas Narva kolledžis alates selle aasta septembrist, see laiendab veelgi Ida-Viru piirkonnas kõrghariduse omandamise võimalusi.

Milline on sotsiaaldemokraatide seisukoht vene emakeelega noorte hariduse osas?

Lähtun põhimõttest, et venekeelne kool peab

Jevgeni
Ossinovski

893

- Sündinud 1986. aastal Kohtla-Järvel
- Politoloog ja filosoofia magister
- Riigikogu liige aastatel 2011 – 2014
- Haridus- ja Teadusminister alates 26. märtsist 2014

Jälgi minu tegemisi:
facebook.com/jevgeni.ossinovski

tagama heal tasemel hariduse ning kõrgtasemel eesti keele oskuse. Kahjuks peame tunnistama, et eesti keele oskusega on meil tõsisemid probleeme. Muidugi on Sillamäel ja Narvas tegelikult raske eesti keelt selgeks saada, kuna eestikeelset keelekeskkonda napib. Ent probleem on palju sügavam – ka paljudes Tallinna koolides on eesti keele tase väga madal.

Seega on küsimus ka selles, kuidas eesti keelt õpetatakse. Kahjuks õpetatakse meil väga hästi pähe eesti keele käänded, ent reaalselt suhtlust eesti keeles toimub vähe. Ka õppematerjalid on tihti ajast ja arust. Samuti teame, et pelgalt keeletunnis ei ole võimalik keelt omandada, mistõttu peame soodustama kontaktide tekkimist eesti- ja venekeelsete noorte vahel. Soodustama õpilasvahetusi, noortelaagreid ja muid tegevusi, mis toovad noored kokku. Mõnes kohas on otsustatud õpetada eesti ja vene noori koos, mis on õige suund. Näiteks minu koduses Aseris on seda juba ammu tehtud, hiljuti hakkasid koos õppima Kiviõli gümnaasiumiõpilased ning sellest aastast ka Jõhvi uue riigigümnaasiumi noored.

Me peame astuma otsustavaid samme, et põhikooli lõpuks oskaks noored korralikul tasemel eesti keelt. Teadlased on leidnud, et just nooremas eas omandatakse eesti keel kõige kiiremini. Haridusministeerium on töötanud välja tervikliku paketi kogumahuga 11 miljonit eurot, mille abil saab tõsta eesti keele taset põhikooli lõpuks seniselt B1-tasemelt tasemeni B2.

Ma ei kiida heaks eelmise valitsuse otsust ignoreerida keeleoskuse probleemi põhikooli tasemel ning selle asemel kirjutada ette aine-mahu protsendid gümnaasiumis. Kui lapse põhikooli lõpuks eesti keelt piisavalt ei valda, siis kuidas peaksid nad saama eesti keeles aineid õppida? Me näeme, et väga paljudes koolides ei ole gümnaasiumireformi tulemusel eesti keele oskuse tase paranenud, mõnes on

aga sootuks langenud. Samas on nõude täitmine suurendanud koolis pinged ja mõnes koolis on seetõttu ka hariduse kvaliteet kannatanud.

Minu plaan on järgmine: gümnaasiumi tasemel peaks ettekirjutatud eestikeelsest ainevahetusest loobuma ning selle asemel tõstma nõudlikkust koolide suhtes kõrgtasemel eesti keele oskuse tagamiseks. Põhirõhk keeleõppes peab seejuures langema põhikoolile, mitte gümnaasiumile! Kas need tulemused saavutatakse aineid eesti keeles õpetades, õpilasvahetusi soodustades või uutesse keeleõppe-meetoditesse investeerides – see on koolijuhi otsus ja ka vastutus. Kui aga vajalikku paranemist eesti keele oskuses ei toimu, tuleb direktor lihtsalt välja vahetada.

Milline on sotside eesmärk nendel valimistel?

Eesti riik on viimase 20 aastaga üsna palju saavutanud, oleme märkimisväärselt kiiresti arenenud. Samal ajal on aga mitmed põhimõtetelised probleemid jäänud lahenduseta. Eestkätt muidugi kõige olulisem: Eesti rahvaarv on jätkuvalt languses nii madala sündivuse kui ka väljarände tõttu. Järgmisest aastast lahkub meil tööturul pensionile rohkem inimesi, kui haridussüsteemist juurde tuleb. See tähendab, et süveneb kvalifitseeritud tööjõu puudus. Seetõttu on ääretult oluline, et iga noore ja täiskasvanu võimed saaksid maksimaalselt hästi väljaarendatud ja tööturul rakendatud.

Lastetoetuste mitmekordistamisega on sotsiaaldemokraadid esimese suure sammu perepoliitiliste murede lahendamiseks astunud, aga see on alles algus – olulised otsused on veel ees! Näiteks peame lõpuks looma üksikvanemate toetamiseks elatisraha fondi, sest üksikvanematel on suurimad toimetulekuraskused.

Lisaks madala sündivuse murele on suureks probleemiks ka väljaränne. Selle

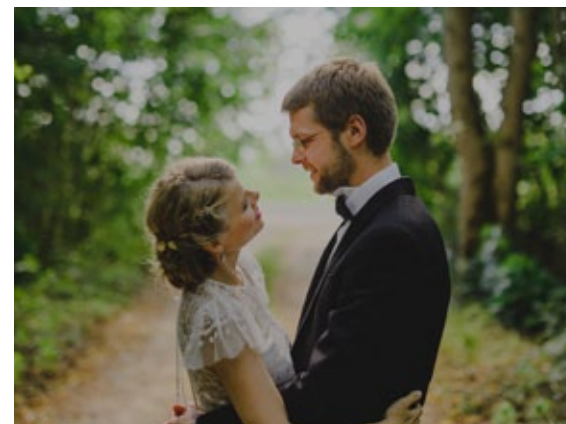
põhjuseks on madalad palgad. Seetõttu oleme me seadnud eesmärgiks, et tõstame aastaks 2019 alampalga 800 euroni.

See on hädavajalik. Meie ühiskond ei kannata nii madalaid palkasid enam kaua välja.

Miks ütlete, et just praegu on nende otsustega kiire?

Neid otsuseid oleks pidanud tegema juba ammu. Paraku jäävad valimistsükli pikaajalised trendid ja muudatused tihti varju. Selle asemel minnakse lühiaegsete lubaduste teed. See, et 2016. a tekib tööjõu puudus, oli teada 10 aastat tagasi. See on otseselt gondate madala sündimuse tagajärg. Olulisi otsuseid oleks pidanud tegema siis, kui olukord hea oli. Toona jäid need aga tegemata.

Kõik need muudatused, millest räägin, nagu lastetoetuste tõstmine ja perede parem toetamine, annavad tööturul tunda alles mõnekümne aasta pärast, siis kui need lapsed täiskasvanuks saavad. Mida kauem me sellega venitame, seda kauem me selle all ise kannatame. Sotsiaaldemokraatlik valitsus on hädavajadus!

Sinu abikaasa on eestlane, mis keeles te lapsega räägite?

Oleme võtnud eesmärgiks, et meie poeg räägiks emakeelena mõlemat keelt. Kakskeelset last kasvatada ei ole lihtne. Selleks, et laps oleks kahe emakeelega, tuleb teda ka mõlemas keeles pidevalt kasvatada. Tal peab olema võimalus mõlemat keelt kuulda ja rääkida. Oleme võtnud kasutusele selle põhimõtte, et mina räägin lapsega ainult vene keeles ja ema räägib ainult eesti keeles. Lisaks oleme plaaninud panna ta kahekeelse keelekümbluse lasteaeda, kus käivad nii eesti kui vene emakeelega lapsed koos ning räägivad pool päeva eesti keeles ja pool päeva vene keeles.

INIMVÄÄRIKUS - POLIITIKA KESKNE EESMÄRK

Foto autor Matti Kämärä

Jälle on kätte jõudnud aeg, kus rahvas saab 1. märtsil 2015. aastal riigikogu valimistel anda hinnangu erakondade ja poliitikute tehtud tööle.

Mis peaks olema nende valimiste oluline teema?

Kohtudes detsembri alguses Euro-parlamendis Marju Lauristiniga, tõi ta olulise teemana välja inimeste väärrikuse. Olen temaga absoluutselt nõus, et kogu poliitikategemise üheks keskseks eesmärgiks peaks olema see, et kõigil ühiskonna liikmetel on võimalus inimväärsele elule.

Vaesus ja väärrikus ei ole vastandsõnad, kuid vaesus takistab inimväärset elu. Meie miinimumpalk, pensionid, lastetoetused, puuetega inimeste toetused ei taga inimväärset elu.

Praegu on Eestis vaesus tõsiselt probleemiks, absoluutses vaesuses elab ligi 100 000 inimest. Juba mõnda aega on Eestis kasutusel sõna palgavaesus-olukord, kus inimene töötab täistööajaga, saab miinimumpalka ja ei tule oma igapäevaeluga toime, rääkimata laste kasvatamisest ja koolitamisest. Palk ja vaesus on need kaks sõna, mis oma olemuselt küll kokku ei sobi. Sotsiaaldemokraatliku erakonna valimis lubaduste hulgas on esmane miinimumpalga tõstmine 800 euroni ja see on võimalik koostöös riigi ja tööandjatega. Lastetoetused vajavad jätkuvat tõstmist kuni 75 euroni esimese ja teise lapse puhul, pensionid peavad saama tulumaksuvabaks, vähemalt kuni 560 eurot.

Vajalik on leida õige tasakaal universaalsete ja vajaduspõhiste toetuste ning toetavate teenuste vahel, et laste vaesus veelgi väheneks ja riik aitaks parimal moel kaasa kõigi laste arengule.

Väärrikas palk, väärrikas pension ja väärrikad universaalsed toetused tagavad inimväärse elu.

Mille poolest erineb töö Riigikogus vallavanema tööst?

Riigikogu töökogemust on mul üks aasta ja vallavanema ametis kümme aastat. See töö erineb üsna oluliselt, kuigi osaliselt on ka kattuvusi. Seaduseelnõude menetlemine nii komisjonides, kui ka suure saalis ongi põhiline riigikogu liikme töö. Vallavanema töös valmistatakse vallavalitsusega ette määruseid ja otsuseid, mis kehtivad valla territooriumil, riigikogus seaduseid, mis kehtivad kogu Eesti Vabariigis. Erinevus

ETTI KAGAROV: Kukuruse Polaarmõisa arendamise olen ma pühendunud tänaseni, otsides jätkuvalt fonde ja võimalusi kompleksi edendamiseks.

nendes töödes on pigem mitte territooriumi suurus kui nende mõju ulatuses. Ka valla tasandil valmistasime ette arengukavasid ja strateegiaid, kuid need olid kuidagi reaalsemad ja hoomatavamad, kuna tulemused olid tihti juba aasta jooksul käega katsutavad. Riigikogu seaduste mõju puudutab kogu Eesti elanikkonda ja tulemused on tuntavad pigem aastate pärast, ning tulemus ei ole käega katsutav, vaid pigem statistiliselt ja emotsionaalselt tajutav.

Millised on Sotsiaaldemokraatliku Erakonna saavutused?

Sotsiaaldemokraatlik Erakond sai 2011. a valimis lubadusi ellu viima hakata alates 2014. a märtsist pärast valitsuse moodustamist Reformierakonnaga. Tulemused on kesken- dunud vaesuse olulisele vähendamisele ja väärrikuse säilitamisele. Käega katsutavaid tulemusi võib ette lugeda: eelkõige laste- toetuste tõus pere esimesele ja teisele lapsele 19 eurolt 45 euroni, kolmandale lapsele 100 euroni, vajaduspõhine lapse- toetus 45 euroni, toimetulekutoetuste määramisel kasvab lapse osa 0,8lt 1,0ni, hooldusperede ja eestkoste perede toetuse tõus 240 euroni kuus, matuse- toetus vähekindlustatud peredele 250 eurot, koolilõuna toetus ka gümnaasiumi- õpilastele ja väga oluline on õpetajate miinimumpalga tõus 900 euroni. •

Etti Kagarov

894

- Kandideerin eelmisel Riigikogu valimistel 2011 aastal Sotsiaaldemokraatliku Erakonna nimekirjas ja Riigikokku sain Jevgeni Ossinovski asendusliik- mena märtsist 2014. kui tema haridus- ja teadusministri ametikoha vastu võttis. 2003 - 2014 olin Kohtla vallavanem, alates 1996. aastast olin Kohtla vallavolikogu esimees, töötasin Ida-Viru Maavalitsuse sotsiaalosakonnas spetsialistina ja Ida-Viru Tööturuametis direktori asetäitjana. Mul on magistriraad sotsiaaltöö valdkonnas ning Riigikogus osalesin sotsiaalkomisjoni töös.
- Tantsin rahvatantsu segarühmas Virvet ja käisin eelmisel suvel rühmaga ka tantsupeol. Kuulun Kaitseliitu ja austan kõiki pühendunud mehi ja naisi, kes annavad oma vabatahtliku panuse meie kodumaa turvalisuse suurendamisse. Ise olen kahjuks ajapuuduse tõttu passiivne toetaja.
- Mis on minu olulisem saavutus? Ma ütlesin, et Kohtla valla suur saavutus on Kukuruse Polaarmõisa rajamine. See on objekt, mille arendamiseks olen ma pühendunud tänaseni, otsides jätkuvalt fonde ja võimalusi kompleksi edendamiseks. See ei ole ühe inimese töö, see on meeskonnatöö ning Kohtla vallas on meeskond, kellel on mõtteid, ideid ja julgust uute algatuste elluviimiseks. Ma olen õnnelik ka Kukuruse mõisa kõrvalhoones neljal suvel toimunud suveetenduste üle. Ka siin toimus meeskond - lavastaja, produtsent, näitlejad, vabatahtlikud ja loomulikult publik.

JAAK ALLIK: MIKS MA KANDIDEERIN?

Neli aastat tagasi valisite mind riigikokku ennast esindama. Nende aastatega on mul tekkinud Ida-Virumaal palju uusi sõpru ning nende mured on saanud mulle lähedaseks, samas olen nende lahendamiseks saanud vähe ära teha ja mul on seepärast häbi.

Täpselt nii, nagu neli aastat tagasi, ütlen ma ka praegu, et Ida-Virumaasse on riigivõimu poolt suhtutud tihti kui kaugesse ja võõrasse paika ning endiselt arvan ma, et kõige suurem julgeolekuoht ei ole Eestile mitte Vene riik, vaid see, kui siin on inimesi, kes ei tunne ennast Eestis kodus.

Valijad andsid neli aastat tagasi parlamendis enamuse Reformierakonnale ja IRL-le. Sotsiaaldemokraatide esimeseks töövõiduks oli tõestamine, et sellises liidus valitsemine ei anna rõõmustavaid tulemusi ei rahvale ega riigile. Olles 2014. aasta märtsist valitsuses, oleme nüüd saanud mõningaid oma lubadusi täitma hakata.

Paraku tegutseme me aga koalitsioonis, mille enamuse ja peaminister on Reformierakonnast ja mille osapoolel on väga erinev nägemus sellest, mida on vaja teha, et elu Eestis oleks õiglasem, turvalisem ning õnnelikum.

Töötades erinevail aegadel riigikogus ja valitsuses, olen 23 aasta jooksul lähedalt näinud enamikku Eesti tipp-poliitikuid. Meie riiki on juhtinud väga erinevad koalitsioonid. Eestil pole aga kunagi olnud vasaktsentristlikku valit- sust ja sotsiaaldemokraadid ning keskerakond on paradoksaalselt ainsad erakonnad, kes pole koos valitsuses töötanud. "Rikkad ja ilusad" on sellise võimalusega alati valijaid hirmutanud, kõneldes rikkuse laialijagamisest, uutest maksudest või kohutavatest laenudest ja lausa Kremli käsilasteks olemisest. Mina olen praegu veendunud, et elu Eestis muutuks paremaks ja turvalisemaks ainult siis, kui valitsust juhiksid sotsiaaldemokraadid ning sotsiaaldemo- kraadid ja Keskerakond seljad riigi juhtimiseks kokku paneksid. Eriti käib see Ida-Virumaa ja tema elanike huvide mõistmise ja kaitsmise kohta. Ida-Virumaal pole sotsiaaldemokraatide ja Keskerakonna liikmete omavahelised suhted head, me olime konkurendid kohalikel vali-

895

Jaak Allik on Riigikogu liige, SDE Narva osakonna esimees. SDE volikogu kultuurikomisjoni esimees.

"Tundes Jaak Allikut juba üle 20 aasta kestnud koostöö põhjal, soovitsin ma neli aastat tagasi idavirulastele teda valida Riigi- kokku. Ma ei eksinud – ta ei kadunud pärast Riigikokku saamist ära, vaid on kogu aeg aidanud meil siin Ida-Virus lahen- dada reaalseid probleeme, on seisnud kultuuri ja majanduse arengu eest, toetanud eri rahvus- gruppide positiivset koostööd ja lõimumist, on ise lavastanud siia teatrietendusi ja kutsunud siia esinema võimekaid teatritruppe. Mul on hea meel öelda, et Jaak Allik on minu sõber ja mõttekaas- lane ja ma soovitan Teile uuesti valida teda parlamenti."

Tiit Vähi,
AS Sillamäe Sadam nõukogu esimees

"Jaak Allik on poliitik, kelle sõnu ja tegusid võib usaldada. Ida-Virumaale oleks kasulik, kui ta esindaks meid ka riigi- kogu uues koosseisus."
Aleksander Brokk,
AS Nakro peadirektor

mist ja oleme seda ka praegu. Kuid meie prog- rammilised seisukohad on lähedased ning saavutades parlamendis enamuse, suudame tuua Eestisse pöördse sotsiaalse õigluse suunas ja ebavõrdsuse vähendamiseks, suudame oluli- selt parandada rahvastevahelisi suhteid ja hoida elus inimestevahelisi suhteid Venemaaga, mis on Ida-Virumaa majandusliku arengu jaoks väga suure tähtsusega.

Tean, et sellises liidus kahtlejad ja vastaseid on nii Keskerakonnas, kui ka sotsiaaldemokraa- tide hulgas. Ma kandideerin, et teha kõik taolise liidu võimalikuks saamiseks. Otsustama peavad muidugi valijad. Aeg on näidanud, et Keskerakonnal on riigikogu valimistel stabiilne valijaskond 23-26%. Eelseisvate valimiste võtme- küsimuseks saab sotsiaaldemokraatidele anta- vate häälte arv – just see otsustab, kas me moodustame kahe peale üle poole parlamendist või mitte. Loodan, et sellele aitavad kaasa ka nende inimeste minule antavad hääled, kes on jälginud minu tegevust eesti poliitikas ja usal- davad mind. Kuid igatahes peaks seekord küll iga kodanik, kes tahaks, et siin riigis muutuks midagi paremaks ja säiluks tulevikulootus ka meie lastele, tulema valima, et olla vastu sellisele poliitikale, mida nägime aastail 2009–2013. Vastasel korral sammub Eesti edasi suunas, mille kohta kirjutasin eelmise kord valijate poole pöördumise – meist saab suletud, tige ja vaene riik, kus võib iga hetk oodata rahvuskonflikti plahvatust ning kus jätkub võimekamate noorte inimeste lahkumine. •

PEAMINISTRIKANDIDAAT

SVEN MIKSER:

ANNAME INIMESTE LE TURVATUNDE JA MAJANDUSELE UUE HOO!

**Millist Eestit soovid näha Sina?
Valides sotsiaaldemokraate
aitad saavutada Inimeste Eesti.**

Inimeste Eesti on maa, kus ükski laps ei jää sündimata vanemate hirmu tõttu, et nad ei suuda pakkuda talle õnneliku lapseõlve või anda parimat võimetekohast haridust. See on koht, kus iga laps on väärtus ja võimalus.

Inimeste Eestis ei pea ükski ema ega isa, ka üksikvanem, valima, kas olla hea lapsevanem või oma tööandjale hea töötaja.

Inimeste Eesti on elamiseks turvaline koht. Siin ei pea iga päev kartma, et vaenlane jälle maale tuleb, et kellegi kuri vara või elu kallale kipub või et sa mõne tervisehäda puhul vajaliku abita jääd.

Inimeste Eestis hoolivad inimesed üksteisest ja oma riigist ja riik hoolib oma inimestest. Kõigist eranditeta.

Vali Inimeste Eesti, vali sotsiaaldemokraat!

**“
Poliitik peab tahtma olla
maailmaparandaja.
Kirge peab olema!”**

Eesti on alates iseseisvuse taastamisest käinud läbi pika tee ja jõudnud kaugele. Täna tõdeme, et need lahendused, mis on meid toonud tänasesse päeva, enam edasi ei vii. Me peame avatud meeltega otsima uusi lahendusi, mis tagavad Eesti inimeste sissetulekute tõusu ning annavad Eesti majandusele uue hingamise.

On üks kindel viis, kuidas tagada, et uue Riigikogu ja valitsuse töö keskendub tõepoolest Eesti arengu põhiküsimuse lahendamisele. Selleks tuleb valimistel anda mandaat valitsuse moodustamiseks sotsiaaldemokraatidele. See otsus on Sinu käes!

SDE
hoolimise jõud

Jevgeni Ossinovski 893
Haridus- ja teadusminister

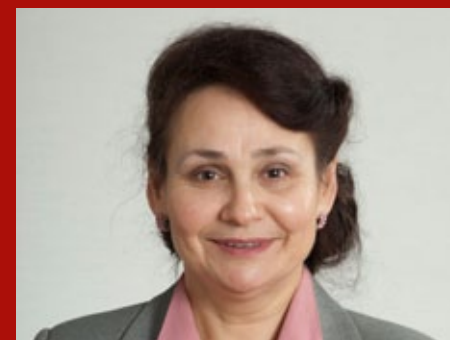
Etti Kagarov 894
Riigikogu liige

Jaak Allik 895
Riigikogu liige

Eduard Odinets 896
Kohtla-Järve linnavolikogu liige

Inna Nazarova 897
Sillamäe kutsekooli direktor

Kristina Kallas 898
Balti Uuringute Instituudi juhatuse liige

Genadi Afanassjev 899
Pedagoog

Ants Kutti 900
Piirikontrolli juht

Toomas Nõmmiste 901
Kohtla vallavolikogu aseesimees

Valimisinfo

Riigikogu valimised toimuvad 1. märtsil 2015. aastal kell 9.00 kuni 20.00.

Eelhääletamine väljaspool kodukohta toimub 19.02–22.02 kl 12.00 kuni 20.00 maakonna valimiskomisjoni poolt määratud jaoskondades.

Eelhääletamine toimub kõigis valimisjaoskondades 23.02–25.02 kl 12.00 kuni 22.00 (hääletada võib kõigis jaoskondades üle Eesti ka väljaspool kodukohta).

Elektroniline eelhääletamine interneti kaudu toimub 19.02 alates kl 9.00 kuni 25.02 kl 18.00 ööpäevaringselt. Selle aja jooksul võite internetis oma hääletust ka muuta. Pärast 25.02 kl 18.00 internetis antud häält enam muuta ei saa.

Valimiskasti saab koju tellida kirjaliku avaldusega jaoskonnakomisjonile kuni 1. märtsi kl 14.00-ni või valimis-päeval kuni kl 14.00-ni ka telefoni teel. Avalduses peab olema näidatud kasti koju tellimise põhjus.

TÕSTAME 2019. AASTAKS MIINIMUMPALGA 800 EURONI JA TULUMAKSUVABA KESKMISE PENSIONI 560 EURONI.

VÄHENDAME SOTSIAALMAKSUMÄÄRA VÄLJASPOOL TALLINNA JA TEDA ÜMBRITSEVAID VALDU 3% VÕRRA.

Kehtestame sotsiaalmaksumäära erisused, mis soodustavad noorte, eakate ja puudega inimeste töölevõtmist.

KAOTAME ERISOODUSTUSMAKSU TÖÖANDJATE POOLT TÖÖTAJATELE HÜVITATUD KOOLITUSE NING TERVISE EDENDAMISE KULUTUSTE EEST.

TÕSTAME ESIMESE JA TEISE LAPSE TOETUSE 75 EURONI KUUS

NING KINDLUSTAME IGALE KOLME JA ENAM LAST KASVATAVALE PERELE 200 EURO SUURUSE LASTERIKKA PERE TOETUSE.

TAGAME KÕIGILE LASTELE TASUTA VIIMASE, KOOLIEELSE LASTEAIA-AASTA. TÕSTAME LASTEAIA-ÕPETAJATE PALGA ÕPETAJATE PALGA ALAMMÄÄRANI.

KEHTESTAME HAMBARAVIHÜVITISE 200 EURO, PENSIONÄRIDELE 350 EURO, KASUTAMISEKS KOLME AASTA JOOKSUL.

KEELAME ALKOHOLIREKLAAMI.

Toetame 25-euroalise ringiraha ning teiste meetmetega õpilaste huvitegevust ning kultuuritarbimist.

Rakendame riigi toetusel üürikorterite ehitusprogrammi.

ARENDAME MAJANDUSSUHTEID JA KULTUURIALAST NING PIIRIÜLEST KOOSTÖÖD VENEMAAGA.

LOEME PÕLEVKIVISEKTORIT IDA-VIRUMAA MAJANDUSPOTENTSIAALI ALUSEKS, MILLE KAHJUSTAMINE ON LUBAMATU

Põlevkiviressursi maksustamiseks õlitööstuses töötame välja naftahinna muutustest sõltuva maksu alused.

KINDLUSTAME KINDLA RIIGIPOOLSE RAHASTAMISEGA IDA-VIRUMAA TEGEVUSKAVA 2015-2020.

- Toetame riigipoolse täiendava finantseerimisega Ida-Virumaa mitmekeelseid kooli ning kohaliku omavalitsuse otsuse alusel tegevust jätkavaid maakeskkooli.

- Suurendame erialastipendiumide maksmist TTÜ Virumaa kolledži ja TÜ Narva Kolledži üliõpilastele. Arendame TÜ Narva Kolledži baasil välja Euroopa Liidu ja Venemaa piiriülese kompetentsikeskuse.

LOOME IDA-VIRUMAALE NELI RIIGIGÜMNAASIUMI

(lisaks Jõhvile ka Kohtla-Järvele ja kaks gümnaasiumi Narva), kus arvestame nii eesti kui vene emakeelega õpilaste vajadustega, tagades neile erinevad valikuvõimalused ja kvaliteetse hariduse.

SÄILITAME ISESEISVAD KUTSEKOLID JÕHVIS, SILLAMÄEL JA NARVAS NING ARVESTAME KVALITEETSE KUTSEHARIDUSE ANDMISEL PIIRKONNA KEELELIST OMAPÄRA.

RAKENDAME KONKREETSED ABINÕUD IDA-VIRUMAA VENEKEELSETES LASTEAEDADES JA KOOLIDES EESTI KEELE ÕPPE PARANDAMISEKS.

TÖÖTAME VÄLJA PROGRAMMI KODAKONDSUSETUSE PROBLEEMI LAHENDAMISEKS EESTIS,

sealhulgas kaaludes lihtsustatud korras kodakondsuse saamise tingimuste kehtestamist teatud sihtrühmadele.

TOETAME SISEKAITSEAKADEEMIA ETAPIVIISILIST ÜMBERPAIKNEMIST IDA-VIRUMAALE

REORGANISEERIME KEELEINSPEKTSIOONI KEELEAMETIKS.

Lõpetame töötavate inimeste trahvimise ebapiisava eesti keele valdamise eest, jagades vastutuse erialase eesti keel kursuste korraldamise ja läbimise eest töötaja, tööandja ja riigi vahel.

TOOME TAGASI PIIRKONNAKONSTAABLID.

TAASTAME ÜLDISE MATUSETOETUSE.

TAASTAME RAHVUS- JA RAHVASTIKUKÜSIMUSTEGA TEGELEVA MINISTRI AMETIKOHA KOOS TEMA BÜROOGA IDA-VIRUMAALE.

VÕIMALDAME KÕIGIL EESTI PÜSIELANIKEL OMANDADA EESTIS KINNISVARA VÕRDSSEL ALUSEL.

RAJAME JÕHVI NÜÜDISAEGSE MULTIFUNKTSIONAALSE STAADIONI JA EHITAME NARVA TEATRIMAJA NING UUE RAAMATUKOGU.

ALUSTAME JÕHVI-NARVA MAANTEELÕIGU REKONSTRUEERIMIST

VÕIMALUS MUUTA EESTIT

„Valimised 1. märtsil on võimalus muuta Eestit.” Nii iseloomustas hiljutisel kohtumisel üks Suurbritannia leiboriste olukorda meie riigis enne riigikogu valimisi. Leian, et briti kolleegil on täielik õigus.

Sellest, keda valijad usaldavad, sellest, kes võidab valimised, sellest, kes moodustab tulevase valitsuse, sõltub, kas meie riigis on võimalik viia ellu muutu, mida meie riik ja meie rahvas juba ammu ootavad.

Olen kindel, et ainuke poliitiline jõud, kes on valmis ja suuteline neid muutusi ellu viima, on Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Just seetõttu kandideerin sotsiaaldemokraatide ridades, kuna usun nende ideedesse, nende töekspidamistesse, nende jõudu ja potentsiaali. Õigem oleks nüüd juba rääkida, et usun meie ideedesse, meie töekspidamistesse, meie jõudu ja potentsiaali. Ausalt usun. Ning loodan, et ka Eesti valijad usuvad. Usuvad ja usaldavad. Usaldavad Eesti juhtimise sotsiaaldemokraatidele. Sest see aeg on tulnud. On tulnud aeg usaldada erakonda, kelle jaoks on oluline iga Eestis elav inimene, tema mured ja vajadused. Liiga pikka aega oleme pööranud suuremat tähelepanu teistsugustele prioriteetidele, unustades pahatihti, kelle jaoks

see riik eksisteerib. Riik eksisteerib eelkõige oma inimeste jaoks. On tulnud aeg kanda hoolt inimeste eest. Ning sotsiaaldemokraadid on valmis seda vastutust enda peale võtma.

Miks mina otsustasin kandideerida? Sest arvan, et minu elutee ja töökogemus ning minu haridus on andnud mulle teoreetilise ja praktilise kogemuse ning kindluse, et saan parlamendiliikme tööga väärikalt hakkama.

Töö teater „Tuuleveski” juhina, ajalehe „Põhjarannik” toimetajana, telesaate „Subboteja” produtsendina, kahe rahvastikuministri nõuniku ja büroojuhina, keeleõppe programmide juhina integratsiooni sihtasutuses ja eksperdina Kultuuriministeriumis on piisav kogemustepagas, mis annab mulle õiguse küsida valijatelt usaldust. Esialgu küll avansina. Kuid ilma avansi korras antava usalduseta ei ole mul võimalik tõestada ja näidata, mida ma oskan ja saan teha oma kodumaakonna jaoks, olles riigikogu liige.

Eesti keele õpetaja elukutse, magistriraad hariidused ning praegused õpingud lingvistika doktorantuuris määravad minu huvide ringi ning neid küsimusi, millele ma tahaksin end pühendada

Eduard Odinets 896

- Kohtla-Järve linnavolikogu liige aastast 1996
- Kultuuriministeriumi välisvahendite ekspert
- Tallinna ülikooli lingvistikadoktorant

seadusandja rollis. Oma erialaste huvide tõttu tahaksin valimisprogrammist esile tuua eesti keele õppe kvaliteedi küsimused vene õppekeelelaste aedades ja koolides ning sellega seotud kvaliteetse keskhariduse küsimused nende laste osas, kelle emakeeleks ei ole eesti keel. Usun, et riik on suuteline ja kohustatud nendes küsimustes ette võtma kindlad ja olulised sammud praeguse olukorra parandamiseks.

Sotsiaaldemokraatide valimislubadused on just need muutused, mida Eesti ja eriti Ida-Virumaa väga vajavad. Olen valmis nende lubaduste täitmise eest võitlusse astuma. •

ANTS KUTTI NARVA JA IDA-VIRUMAA ON MINU JAKS NAGU VÄIKE KODUMAA, MILLE HEAOLU ON MULLE VÄGA SÜDAMELÄHEDANE.

Miks te kandideerite sotsiaaldemokraatide nimekirjas?

SDE programm vastab minu nägemusele, kuidas meie riik ja ühiskond peaksid arenema. Praegu olen Narva linnavolikogu liikmena SDE fraktsiooni esimees.

Ida-Virumaal on palju vaesuse piiril elavaid inimesi, noored lahkuvad maakonnast. Kuidas olukorda muuta?

Vaesuses elavad eelkõige paljud pensionärid. Eesti pension peaks olema 50% riigis

kehtivast keskmisest palgast. Kui 2014. a II kvartali keskmine brutopalk oli 1023 eurot, siis pension peaks olema vähemalt 500 eurot.

Vaesuse ja eriti noorte väljarände leevendamiseks on ülilooline ettevõtluse soodustamine ja arendamine, mille tulemusel kasvaks tööhõive ja tootlikkus, mis omakorda annab võimaluse suuremaks maksulaekumiseks ja ka palgatõusuks. Heaks näiteks tööhõive suurendamisel on Ida-Virumaal tööstusparkide arendamine.

Üksikisiku tulumaksu alandamine tuleks peatada. See annaks kohe võimaluse tõsta alla vaesuspääri elavate ja vähekindlustatud inimeste sissetulekuid. Samuti on oluline kvaliteetne sotsiaalkindlustuse reform, emapalga ja lastetoetuste suurendamine, mis soodustaks ka iibe kasvu.

Mida peate veel oluliseks, mis muudaks Ida-Virumaa elukeskkonda paremaks?

Olen Narvas sündinud, kasvanud ja elan ning töötan praegugi siin. Narva ja Ida-Virumaa on minu jaoks nagu väike kodumaa, mille heaolu on mulle väga südamelähedane.

Tuleb toetada Ida-Virumaa tööstusparkide arendamist, mis vähendavad oluliselt tööhõivega seotud probleeme. Samuti peab riik igaaastase finantsabiga toetama Ida-Virumaa arengukava.

Pooldan täielikult Sisekaitseakadeemia praktikabaasi asukohana Narvat ja kogu Ida-Virumaad.

Hariduse osas toetan uute riigigümnaasiumite ehituse maakonnas ja sellega meie

noortele motiveeriva õppekeskkonna loomist. Keskmisest väiksema õpilaste arvuga koolides ei tohiks riigi poolt õppevahenditele eraldatav summa sõltuda pearahast, vaid kooli reaalset vajadusest.

Väga vajalik on Narva ja Narva-Jõesuu vahele kergeliiklustee ehitamine. See projekt tuleks võtta päevakorda riikliku ülesandena. Samuti Jõhvi staadioni rajamine ning uue teatrimaja ja raamatukogu ehitamine Narva.

Pea oluliseks meie maakonna kui turismimagneti arengut.

Mida arvate riigi sisejulgeoleku tagamise küsimusest?

Arvan, et kehtiv maksupoliitika on muutnud riigi väga õhukeseks, mis väljendub riigi piiratud võimekuses panustada politseinike, piirivalvurite, päästjate, maksu- ja tolliametnike ning ka õpetajate ning lasteaiakasvatajate palkade tõusule. Viimaste roll seaduskuuleka ja eduka noorsoo kasvatamisel on väga oluline. Kuna teenin riiki sisejulgeoleku valdkonnas, on sisejulgeoleku küsimused minu jaoks pidevalt aktuaalsed.

Pankrotistunud Narva Aleksandri koguduse liikmena, mida juhtunust arvate?

See on äärmiselt kahetsusväärne, et Eesti suurim luteriusu kirik läheb niioeldada haamri alla. Kogudus ei ole süüdi, et asjad on lõpuks sellise inetu pöörde võtnud ning soovivad, et kirik säiliks ja seal peetak jumalateenistusi ning veelgi enam: likvideeritud Aleksandri koguduse endise liikmena soovin, et kirik saaks riigi toel lõplikult restaureeritud. •

KRISTINA KALLAS: ME PEAME LOOMA RIIGI, KUS ON NII HEA ELADA, ET SIIA PIGEM TULDAKS, KUI SIIT MINDAKS!

Möödunud 2014. aastal olin väga tihedalt seotud Ukrainaga. Ukraina konflikt on mulle õpetanud kui habras on rahu.

Kristina Kallas 898

Balti Uuringute Instituudi juhatuse liige, OSCE vaatlusmissioonide pikaajaline vaatleja, Tartu Ülikooli riigiteaduste doktorant

ja ühtsustunne.

Möödunud 2014. aastal olin väga tihedalt seotud Ukrainaga. Olen koos oma heade tuttavatega kampaania „Ukraina heaks!” üks eestvedajaid. Kampaania raames abistame Ida-Ukraina sõja ohvreid, peamiselt põgenikke, kellest 90% moodustavad naised, lapsed ja vanurid. Ukraina konflikt on mulle õpetanud, kui habras on rahu. Olen Ukrainas tegutsenud ka OSCE vaatlejana.

Miks ma kandideerin?

Ma kandideerin, sest soovin, et Eesti areng oleks tasakaalustatum. Üks suurimaid probleeme on see, et Eesti senine poliitiline ja majanduslik edu, mis on küll tunnustamist väärt, ei ole siiski kõigi inimeste heaolus oodatud kasvu kaasa toonud. Majanduskasvu kõrval on oluline tegeleda ka vaesusega, mis puudutab kahjuks Eestis jätkuvalt lubamatult suurt hulka inimesi.

Eelõeldu ei tähenda, et majanduse areng ei ole oluline. On vägagi oluline ning eelkõige vajab majanduse areng elavdamist väljaspool Tallinnat ja Harjumaad olevates piirkondades, nagu ka Ida-Virumaal, ning seda riigi, ettevõtjate ja kohalike elanike koostöös. Me peame tähelepanu pöörama ettevõtjasõbraliku keskkonna arendamisele Ida-Virumaal ning koostöös ettevõtjatega investeerima taristusse, mis toetaks ettevõtluse arengut ja tooks piirkonda välisinvesteeringuid. Ida-Virumaa majandusstruktuur peab mitmekesisuma, peab tekkima erinevaid tööandjaid, suuri ja väikeseid, nii tootmis- kui teenindusvaldkonna ettevõtteid. Turism on näiteks üks neist valdkondadest, mis Ida-Virumaa majandust elavdaks ja selle areng vajab toetamist.

Üheks kriitilise tähtsusega valdkonnaks on ka meie rahvastiku areng. Rahvaarvu vähenemine, sealhulgas ka osaliselt palgavaesusest tingitud väljaränne on teemad, millega uus valitsus peab kohe kindlasti tegelema. Eesti rahva arv tuleb pöörata kasvule.

Meile on oluline iga Eestis sündiv laps ja see et ta seoks oma tuleviku Eestiga. Seetõttu leian, et iga Eestis sündiv laps, kelle vanemad on Eestis püsivalt elanud aastaid, kuid kes ise ei ole Eesti kodanikud, peab lihtsustatud korras saama Eesti kodakondsuse. Lapsed, kes on kasvanud Eesti kodanikuna, seovad suurema tõenäosusega ka oma tuleviku Eestiga.

Millist Eestit ma tahan?

Mul on kolm last, keda ma soovin näha üles kasvamas turvalises Eestis, kus kõik siin elavad inimesed, olenemata soost, rahvusest, emakeelest või usulisest veendumusest, tunneksid ennast omadena ning osaleksid meie ühise elu korraldamises. Ma tahan Eestit, mis keskenduks kõigi oma elanike elatusaseme tõstmisele ning tagaks kõikidele võrdselt võimalused. Ma tahan Eestit, mis seaks vaesusega võitlemise üheks oma prioriteediks. Eesti on väike ja iga inimene on meie tähtis! •

TOOMAS NÕMMISTE: HEAD IDA-VIRUMAA VALIJAD, VALIGEM IDAVIRULAS!

Miks ma kandideerin?

Otsustasin kandideerida riigikogu valimistel, sest Ida-Virumaalt peaksid saama valitud seal pärit ja seda kohta oma südames väga-väga oluliseks pidavad inimesed. Muidu juhtub nii, et meie kant tuleb inimestele meelde alles siis, kui järjekordsed valimised on ukse ees. Ida-Virumaa on minu kodu olnud, on ja jääb ka selleks alati. See paik on mulle oluline.

Luban, et riigikokku valituna teen seal tööd nii, et julgeksin ka nelja aasta pärast Ida-Virumaal kandideerida.

Mis on mulle oluline?

Sotsiaaldemokraatlik mõtteviis on oluline. Oluline on hoolimine. Arusaamine. Mõistmine. Probleemidele otsa vaatamine, nende lahenduste otsimine ja ka leidmine.

Minu mõtetes on olulisel kohal haridus ja sellega seotud probleemid lapse vanuseastmest olenemata. Hea hariduse peab saama ka meie regioonis ja seetõttu tuleb hea seista selle eest, et Ida-Virumaa koolidesse ja lasteaedadesse tuleksid noored ja ambitsioonikad õpetajad, kellel on õpetamisest tänapäevased uuendusmeelsed teadmised. Selleks peab riik koostöös omavalitsustega tagama neile võimalused end meie piirkonnas sisse seada.

Riik peab oluliselt toetama laste huvialaringides osalemise võimalust vähendades sellega lapsevanema koormat. Vabal ajal aktiivselt tegevuses oleval lapsel

pole aega ostukeskustes aega veeta ega alkoholi ja hullumal juhul narkootikumide tarbida. Selleks vajavad lapsevanemad riigi tuntuvat tuge.

Ma ei poolda politseiriiki, kuid riigi kohalolek Sisekaitseakadeemia näol oleks regiooni arengut ja turvalisust arvestades väga oluline. Kuid seda tuleb teha kaalutletult ja kiirustamata. Tuleb teha analüüs, kas mitte pole liiale mindud jõustruktuuride reformimisega? Kas see on see alati kaasa toonud kulude kokkuhoiu? Liigne ühendamine tähendab ametnike tööga üle koormamist ja vastutusala laialivalgumist. Aga vastutama peab.

Kas eestlane naeratab vähe seetõttu, et elu on raske, kõik on kallis ja keegi ei aita? Ei! Pigem naeratame ja naerame vähem, kuna hambad on katki ja raviks ei kipu palgaraha alles jääma. Sotsiaaldemokraatidel on plaanis kehtestada hambaravihüvitus, et ka vähem kindlustatud inimesed saaksid ära hoida tõsiseid terviseprobleeme.

1. märtsil kõik valima!

Hea idavirulased, kes te astute pühapäeval, 1. märtsil valimiskasti juurde ja teete oma otsuse - mõelge valides sellele, et vaid Ida-Virumaal elavate ja selle regiooniga tihedalt seotud inimeste valimine riigikogusse tagab ka edaspidi meie maakonnale riigipoolse tähelepanu ja hoolimise. Ja ostustama peab, vaid sel juhul on meil moraalne õigus ka hiljem valitutel aru nõuda. Mina hoolin! •

Toomas Nõmmiste peab oluliseks sporti ja aktiivset vaba aja veetmist.

Toomas Nõmmiste 901

- 42 aastat vana, kõrgharidus, abielus, 2 tütart ja tütretütart. Olen töötanud õpetajana, treenerina, müügiesindajana, spordi- ja kultuurikeskuse juhina, praegusel hetkel juhin jaemüüki R-Kioski ida regioonis. Olen Kohtla vallavolikogu aseesimees ja eelarvekomisjoni esimees.
- Austan ausat mängu ning seetõttu sisustan vaba aega kohtunikutegevusega nii korv- kui ka jalgpallis, olles Eesti ainus kohtunik, kes mõistab õigust mõlemal alal meistriligas. Teen ka ise sporti, mängin korvpalli ja maailma kiireimat pallimängu - sulgpalli. Aitan korraldada üritusi päeva- ja õhtujuhina.

2011. AASTAL SOTSIAALDEMOKRAATIDE ANTUD LUBADUSTE TÄITMISEST IDA-VIRUMAA VALIJATELE

Sotsiaaldemokraatlik erakond on saanud täita oma valimislubadusi alates aprillist 2014, kui läksime Reformierakonna juhitud valitsusse, seega 10 kuud.

Kanname ette, mida oleme 2011. aastal Teile lubatust suutnud selle ajaga ära teha:

1. RATIFITSEERIDA PIIRILEPE VENEMAAGA TEMA ALGSEL KUJUL, ILMA PREAMBULITA. KAOTADA VIISAREZIIM JA SAAVUTADA VENEMAAGA HEANAABERLIKUD SUHTED

Riigikogu kiitis 16.04.2014. a esimesel lugemisel heaks piirileppe Venemaaga. Venemaa parlament pole seda veel arutanud. Kahetsusväärne suhete halvenemine Venemaaga ja seetõttu viisarežiimi kaotamise läbirääkimiste katkemine on paraku toimunud EL ja Venemaa vaheliste suhete üldise halvenemise kontekstis.

2. KÕIGIL INIMESTEL, SÕLTUMATA NENDE RAHVUSEST, PEAVAD OLEMA VÕRDSED VÕIMALUSED EDUKAKS ELUKS, ARENGUKS JA HEAOLUKS NING ÜHISKONDLIKUS ELUS OSALEMISEKS IGAL VÕIMUTASANDIL.

Kõigis seadusandlikes algatustes oleme seda põhimõtet silmas pidanud. Valitsusse minekul esitasime haridus- ja teadusministriks Jevgeni Ossinovski, kellest sai esimene vene rahvusest minister taasiseseisvunud Eesti Vabariigis.

3. OSALISEL ÜLEMINEKUL EESTIKEELSELE ÕPPELE LOEME OLULISEMAKS HARIDUSE KVALITEETI AGA MITTE PUHTFORMAALSEID KEELENÕUDEID.

Saanud haridusministriks, moodustas J. Ossinovski ekspertkomisjoni, kes analüüsis 3 aasta jooksul toimunud eestikeelsele gümnaasiumiharidusele osalise ülemineku tulemusi. Komisjoni raportist ja meie valimislubadusest lähtudes esitas minister ettepaneku anda koolipidajatele ja koolijuhtidele suurem vabadus aineõppe keele ja eesti keele omandamise õppemeetodite valimisel, suurendades ühtlasi riigipoolset abi ja nõudlikkust hea eesti kõnekeele oskuse tagamiseks.

4. KINDLUSTADA KÕIGILE KOOLIÕPILASTELE TEGELIK TASUTA KESKHARIDUS, SEALHULGAS KA KOOLITOIT, ÕPPEMATERJALID JA HUVIRINGID.

Meie ettepanekul saavad alates 1.01.2015. a riigipoolset koolilõuna toetust ka gümnaasiumiõpilased. Haridusministri juhtimisel on välja töötatud õpilaste huvihariduse riigipoolseks toetamiseks konkreetne kord, mis võimaldaks sellega alustada alates 2016. aastast. (arvestuslikult 25 eurot õpilase kohta kuus).

5. MAKSTA EMAPALKA SUURUSES MITTE ÜLE KAHE KESKMISE KUUPALGA. KOLMEKORDISTADA LAPSETOETUS (19 EUROLT 60 EURONI). GARANTEERIDA IGALE LAPSELE KOHT LASTEAIAS.

Meie ettepanekul tõusis lapsetoetus 1.01.2015 19 eurolt 45 euroni lapse kohta ning alates 3 lapsest 100 euroni. Suuremate linnade ja linnalähedastele valdadele on taastatud võimalus saada lasteadeade ehitamiseks riiklikku abi. Seadustatud on võimalus pakkuda vanemate nõusolekul 1,5-3aastastele lastele lasteaiaga kohal lasteaiateenust, mille eest vanemad peavad maksma mitte üle 20% miinimumpalgast.

6. JÄTKATA PENSIONI TÕSTMIST INDEKSEERIMISE ALUSEL. TAASTADA HAMBARAVIHÜVITIS JA MATUSEHÜVITIS.

Meie nõudmisel tõstab valitsus 2015. aastal esmakordselt pensioni seaduse poolt ettenähtud maksimaalse indeksi ulatuses (6,3%), keskmine tulumaksuvaba pension tõuseb 374 euroni kuus. Alates 2015. aastast taastus riikliku matusetootuse võimalus peredele, kes saavad toimetulekutoetust.